

# Vitásková dělá jasno: Nátlak z EU na elektroauta? Ne kvůli ekologiii! Dukovaný bez Rosatomu? Toto hrozí

— [slovenskoaktualne.sk/cesko/vitaskova-dela-jasno-natlak-z-eu-na-elektroauta-ne-kvuli-ekologii-dukovany-bez-rosatomu-toto-hrozi](https://slovenskoaktualne.sk/cesko/vitaskova-dela-jasno-natlak-z-eu-na-elektroauta-ne-kvuli-ekologii-dukovany-bez-rosatomu-toto-hrozi)

Redaktor

30. prosince 2023



„Evropská energetická politika vede Evropany rychlými kroky k energetické chudobě, energetické bídě, nedostatku energií, blackoutům a ohrožení energetické bezpečnosti,“ tvrdí Alena Vitásková, bývalá předsedkyně Energetického regulačního úřadu. Podle ní je ve hře všechno. Buď chyby začneme napravovat, nebo nám čas k nápravě nebude umožněn.

Ceny plynu, elektriny, benzínu a mnoho dalšího stoupají a vznikla diskuse, což je toho příčinou. Zda stoupající ceny plynu, emisní povolenky, z nichž se stal obchod, zelený plán Evropské unie New Green Deal, který tlačí na ekologické zdroje, inflace kvůli covidu a tak dále. O čem stoupající ceny svědčí?

Jedná se o dlouhodobě nezvládnutou energetickou politiku, počínaje unbundlingem, liberalizací energetického trhu a celou řadou dalších kroků pod hlavičkou budování jednotného evropského energetického trhu, a dosažení nějakých cílů. Všechny kroky, které v energetice probíhaly na základě evropské legislativy přijaté v Bruselu, následně transformovány do národních legislativ, byly finančně velmi náročné v miliardách eur, a to vše nakonec zaplatil zákazník - spotřebitel ve zvýšení cen energií.

Jaký bonus to mělo nebo má pro konečného spotřebitele, to nikdo nedefinoval, neanalyzoval, nevyhodnocoval. Kromě zvýšení cen energií, ztráty bezpečnosti, omezení investic a nyní i chaosu na energetickém trhu, žádný ekvivalentní přínos dosud není znám. Některé soukromé energetické firmy obdržely dotace ze státních financí, například v Německu, za škody těmto firmám způsobené za útlm jádra. Ekozelení šílenci společně s politickými alchymisty jdou hlava nehlava k dosažení bezuhlíkaté Evropy, aniž by byli ochotni hledat pro planetu a její občany vstřícnější řešení, modernější a bezpečnější zabezpečení energií.

Evropská energetická politika, provázená řadou fatálních pochybení, kterou následně přejímají jednotlivé národní státy, vede Evropany rychlými kroky k energetické chudobě, energetické bídě, nedostatku energií, blackoutům, ohrožení energetické bezpečnosti. Politici některých států Evropské unie začali chránit národní zájmy, chránit své občany před dopadem nařízení z Bruselu. Jako příklad uvedu dlouhodobý kontrakt na zemní plyn, který uzavřeli Maďaři s Gazexportem či pokračování Francouzů v budování jaderných bloků, bez ohledu na nařízení Evropské unie. Řada států rovněž začala přijímat opatření související s nadřazením národní legislativy nad legislativou Evropské unie.

Jaký vliv na situaci má právě New Green Deal (NGD), který kvůli tomu čelí ostré kritice? Kritizováno takové je, že NGD není konkrétním plánem s dopady a řešením problémů při přechodu na ekologické zdroje, ale jde jen o plán bez studií či průzkumu trhu. Oprávněně? A jak je možné, že bez tak zásadních podkladů takový plán jako NGD projde?

NGD není první projekt v oblasti energetiky, který prochází schválením a implementuje se bez jakýchkoli analýz přínosů a dopadů. Pokud by totiž tyto analýzy byly řádně provedeny, tak řada nařízení v oblasti energetiky by nemohla být v minulosti vůbec realizována nebo by jejich provedení bylo zásadně upraveno. Pokud by byly v nedávné minulosti provedeny řádně tyto analýzy, tak bychom dnes nebyli na pokraji kolapsu energetického systému.

Je nezbytně nutné se s plnou vážností k reálnému vyhodnocení NGD projektům vrátit a dále již nepřipustit, aby se energetika stala experimentem, aby se ve strategickém odvětví, kterým beze všech pochybností energetika je, pokračovalo systémem pokusů a omylů. Nyní je ve hře daleko více. Buď tyto chyby začneme napravovat, nebo nám čas k nápravě nebude umožněn. Ceny energií přerostou ve výši, kdy nebude možno zajistit udržitelný rozvoj Evropy, kdy se staneme se svým zbožím nekonkurenčními na světových trzích. Pak už náprava nebude možná. O energetické chudobě pro občany ani nehovořím.

Ještě jako předsedkyně Energetického regulačního úřadu jsem v roce 2015 organizovala telemost k energetické problematice s odborníky z Washingtonu. Již tehdy se zahraničními experty jsem se plně shodla na pochybeních, které realizujeme, ale přesto se u nás v dané věci nic neudělalo, právě naopak. V roce 2017 jsem o této problematice hovořila na Mezinárodním finančním fóru. Trvale jsem politiky upozorňovala na zásadní nedostatky, kterými se energetika ubírá,

některé kroky jsem v rámci svých kompetencí zastavila, u dalších žádala nápravu. Bohužel se nic nestalo. Nyní jsme svědky prudkého růstu cen energií, a divíme se?

Státy Evropské unie jednaly o tom, jak růst cen zmírnit. Domníváte se, že současná situace přiměje vedení Evropské unie, aby zvolnilo v tlaku na ekologii?

Vedení Evropské unie již dávno neplní úlohu, kterou Evropané očekávali a někteří ještě očekávají. Zůstává na politicích jednotlivých členských států Evropské unie, aby se vůči této nekompetentnosti postavili, aby začali hájit národní zájmy svých občanů a aby přijali k tomu příslušná opatření.

Jedno z prvních je postavení národní legislativy nad zákony evropské. Je to první, zásadní krok k nápravě směřování a k záchraně energetického sektoru i v České republice. Každý stát Evropské unie musí mít své národní zájmy na prvním místě, pak může být silná Evropa.

Francie je zemí, která rozhodla o stavbě dalších jaderných reaktorů, a to právě kvůli rostoucím cenám a větší samostatnosti. Podporu jí vyjádřila i Česká republika. O čem takový krok vypovídá?

Takový krok vypovídá o tom, na co jsem již vlastně odpověděla. Národní zájmy musí být tvrdě prosazeny v jednotlivých zemích nad nařízeními Evropské unie. Je hezké, že Česká republika vyjádřila Francouzům podporu, ale naši politici by měli velmi rychle jednat o nápravě energetického sektoru u nás v České republice. A to zatím nevidím.

Máme nejvyšší ceny energií ze všech zemí Evropské unie, Energetický regulační úřad znovu selhal, tak jak tomu bylo v období fotovoltaického boomu v letech 2009 a 2010. A u nás se politici poplácávají po

ramenou, jak jsme ten průšvih s pádem obchodníků s energiemi hezky zvládli. Přitom jsme nezvládli vůbec nic. To peklo nás teprve čeká.

Dalším tématem v rámci New Green Deal jsou automobily se spalovacími motory, jejichž prodej by Brusel chtěl zakázat od roku 2035. Odborníci už vypočítali, že na všechny automobily na elektrický pohon bychom v Čechách potřebovali další čtyři jaderné elektrárny. Automobilky ruší výrobu některých vozů a dostávají se do finančních problémů. Tvrdí přitom, že jejich nejmodernější vozy už mají nižší emisní stopu než právě elektromobily. Jakou budoucnost má podle vás elektromobilita jako taková?

Elektromobilita možná někdy v budoucnu bude mít významné postavení v automobilovém průmyslu. V této chvíli je to ale utopie prosazována zoufalci, kteří nejsou schopni plně vyhodnotit dopad svých rozhodnutí. Ti, kteří tomu alespoň trochu rozumí, jsou umlčováni, nebo jsou ze svých pracovních pozic, kde by mohli něco ovlivnit, prostě vyhozeni. Smutné je, že se kapitáni průmyslu nechají ubíjet, pošlapávat, místo toho, aby se jednoznačně proti nesmyslným rozhodnutím postavili.

Pokud má proběhnout tato násilná výměna automobilů se spalovacími motory za prototyp elektromobilů v masovém nasazení, tak se musíme ptát: Proč tomu tak je? Ekologie? To asi ne! To by kamiony přepravující stejné zboží z jednoho konce Evropy na druhý byly nahrazeny jako první. Jejich spotřeba pohonných hmot a emise je v násobcích toho, jako je u osobních automobilů. Nebo chceme tímto krokem k elektromobilitě snížit razantně běžné použití osobních automobilů? Někdo na ně bude mít finance, druhý nebude?

Domnívám se, že v krátkém čase budou vyvinuty ekologicky a bezpečnostně výhodnější technologie pro osobní automobily, než jsou lithiové, zastaralé baterie. Brusel chce elektromobility dosáhnout

násilnými kroky – dotacemi, sankcemi, nikoliv moderními technologiemi. Je to jeden z dalších paskvilů ve vývoji.

Je pravdou, že ani výroba elektromobilů není úplně ekologická. Můžeme zmínit důležité nerostné suroviny, které se při výrobě používají a nedořešenou likvidaci autobaterií. Jsou tyto argumenty brány dostatečně v potaz při prosazování elektrických vozů?

Pravděpodobně je výroba elektromobilů méně ekologická než ta se spalovacími motory nové generace, kdy jsou emise zanedbatelné. Při prosazování elektromobilů se vůbec neberou v úvahu dopady jejich výroby na ekologii při těžbě lithia, porušování lidských práv při zaměstnávání dětí v těchto dolech, likvidace autobaterií, bezpečnost a celá řada dalších aspektů. Je vidět, že je za vším skryt úplně jiný záměr než ochrana životního prostředí před emisemi z automobilů se spalovacími motory.

Kromě čipů začne být problém i s hořčíkem nutným pro výrobu automobilů. Škoda už propouští a zastavuje výrobu. Ukazuje se problematická závislost na čínské výrobě, odkud oba produkty míří do Evropy?

Závislost na čínské výrobě bezesporu je, a to nejen v automobilovém průmyslu. Ten zásadní důvod je ale hluboká hospodářská krize, která postupně zachvacuje svět. Automobilový průmysl je jakýsi lakmusový papír, na kterém se krize projeví jako první. Auto Škoda nakonec utlumí výrobu tak razantně, že se stane malou částí VW a bude řízena z centrály z Německa. Bude to mít dopad na zaměstnanost v naší zemi.

Česká republika elektřinu vyváží do jiných států Evropy, její cena stoupá ale i pro Čechy. Měli bychom na tom něco změnit? Být více soběstační?

Česká republika v plném rozsahu elektřinu vyváží. Pak ji pro vlastní spotřebu nakupujeme za podstatně vyšší cenu na burze. Je to nesmysl daný pravidly evropského energetického trhu. I to můžeme změnit. Ponechávat si elektřinu pro vlastní spotřebu a teprve přebytky prodávat na burzu, do zahraničí.

Již vidím, jak se někteří spekulativní odborníci drží za hlavu – o politicích ani nemluvě, co to je za blbost, kterou Vitásková sděluje. Budou křičet, že to nejde. Já vám říkám, že to jde, když se chce, a je to v podstatě jednoduché. Podívejte se například do Francie.

Stejně tak to je s emisními povolenkami. Musíme sami říci dost spekulativním obchodům, teď chráníme národní zájmy. Opět budou hlasy, že to nejde. Jsem si naprosto jista, že to jde. Jen se k tomu musí najít odvaha, politická vůle a upřednostnění národních zájmu. Tento způsob obchodu s novodobými odpustky, které se s povolenkami odehrávají již řadu let, se musí bezodkladně ukončit.

S tím souvisí výstavba nového jaderného reaktoru v Dukovanech, odkud bylo vyřazeno například Rusko nebo Čína, aby později nemohli skrze energie případně ovlivňovat politiku a zneužít své pozice. Je to správně? A kdo by podle vás měl reaktor v České republice postavit?

Správné není vyřazovat dokonce před soutěží uchazeče jako je Rosatom. Ať se nám to líbí, nebo ne, je to firma, která má světový primát ve výstavbě těchto energetických zdrojů a vlastní špičkové technologie. Nebudeme-li závislí na Rusku, jak se politici domnívají, tak budeme závislí na někom jiném. Prostě jsme malá země, nikoliv velmoc, na kterou si někdy chceme hrát. Zde musíme na vlastní důležitost zapomenout a být konformní se všemi velmocemi. To je úděl malých, ale diplomaticky silných zemí. I to se musíme naučit.

Navíc reaktor, který potřebujeme, a je v zadání tendru, neumí nikdo jiný vyrobit. Pokud nezměníme zadání, tak nám jej někdo ze zbývajících uchazečů bude dodávat jako svoji prvotinu. Tak to se máme na co těšit. To jsme již jednou zažili v jiné strojírenské dodávce. Myslím, že to byla minihuť v Ostravě. Navíc jsem přesvědčena, že žádný tendr na výstavbu jaderného bloku v Dukovanech již nebude, prostě vlak ujíždí a možná, že budou vhodnější úplně jiné technologie, například mini reaktory.

Právě Ruská federace se dostává do pozornosti kvůli plynu a plynovodu Nord Stream 2. Mluví se o tom, že není dobré být závislí na ruském plynu, ale jak nedávno zdůraznil dosluhující premiér Andrej Babiš (ANO) představitelům nejen Evropské unie na summitu v Glasgow, tak na ruském plynu už závislí jsme. Jak velká je pravděpodobnost, že toho Rusko začne zneužívat?

Pokud vím, tak dodávky přes dokončený plynovod Nord Stream 2 zastavilo Německo – jejich regulační úřad. Rusko není ten, kdo cokoliv omezil. Dodali tolik zemního plynu do Evropy, kolik bylo kontrahováno.

To, že Evropská unie usilovala o zrušení dlouhodobých kontraktů, že chce obchodovat plyn na burze, že chce nakupovat plyn pro země Evropské unie z jednoho centra, je hloupost a nyní se projevuje. Zhruba 18 miliard metrů kubických plynu ze Spojených států, který měl být do Evropy dodán - nedorazil. Tankery se přesunuly za lepší cenou do Číny a Ázie. I to je jeden z důvodů takzvaného nedostatku plynu v Evropě.

Maďarsko učinilo první důležitý krok pro zajištění nejen stability, ale i přijatelnosti cen zemního plynu pro zajištění jejich potřeb, a to dlouhodobý kontrakt přímo s Gazexportem – tedy Gazpromem. Doporučuji, aby Česká republika postupovala stejnou cestou a



zabezpečila alespoň pro občany stabilitu cen a bezpečnost dodávek přímým nákupem zemního plynu na bázi dlouhodobých kontraktů přímo s producentem – Gazexportem.

Vyhrocená situace na energetickém trhu, která v posledním období ukázala špičku ledovce závažného celospolečenského problému, mě vedla k tomu, abych vyzvala při Institutu Aleny Vitáskové odborníky v energetice, kteří jsou ochotni nabídnout politikům ucelené a urychlené kroky k nápravě. Pracovní skupina odborníků v energetice seskupena pod názvem Energie není luxusní zboží nabízí konkrétní řešení, které zastaví a zmierní energetickou chudobu, bídu a povede k energetické soběstačnosti bez hrozeb blackoutu. Ceny energií budou pro naše spotřebitele přijatelné.

Věřím, že vládnoucí politické struktury, premiéři Andrej Babiš a Petr Fiala, si uvědomují vážnost situace a osobní zodpovědnost za sociální neklid ve státě, ke kterému krize v energetice směřuje.

zdroj: [parlamentnilisty.cz](http://parlamentnilisty.cz)